

K náhradě škody způsobené opatřeními dle pandemického zákona

Dne 21.5.2021 vynesl Nejvyšší správní soud rozsudek sp. zn. 6 Ao 22/2021, kterým mimo jiné určil, že se zrušuje ta část mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví, která se týkala zákazu provozu restaurací a heren. S ohledem na opakované rušení opatření jako nezákonných použil Nejvyšší soud v odůvodnění poměrně tvrdou kritiku: „Odpůrce si již napříště musí být vědom toho, že vydává opatření **zjevně nezákonná, jež zřejmě působí jeho adresátům škodu a újmu na základních právech**. Nejvyšší správní soud nehodlá spekulovat o motivaci odpůrce, nicméně je fakt, že způsob vydávání mimořádných opatření v týdenních intervalech eliminuje účinnost soudního přezkumu. Možnosti soudní ochrany poskytované Nejvyšším správním soudem již naráží na své limity; nynější řízení bylo zahájeno v pondělí 17. května 2021 a trvalo pouze čtyři dny do jednání v pátek 21. května 2021, kdy byl ve věci vyhlášen rozsudek. Navzdory tomu vstupuje v pondělí 24. května 2021 v platnost nové, v napadených částech obsahově stejné mimořádné opatření sp. zn. MZDR 14601/2021- 13/MIN/KAN ze dne 19. května 2021.“

Jaké jsou tedy nyní možnosti ve vztahu k uplatnění nároku na náhradu škody?

Podle § 9 odst. 2 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů („**Pandemický zákon**“) stát škodu způsobenou v souvislosti s mimořádnými protikoronavirovými opatřeními hradí pouze v rozsahu skutečné škody. Za škodu se přitom nepovažují náklady vzniklé v souvislosti s pořízením nebo používáním ochranných, mycích, čisticích nebo dezinfekčních prostředků. Škodu stát nehradí, prokáže-li, že si ji poškozený způsobil sám. Podle § 9 odst. 4 Pandemického zákona se pak skutečná škoda hradí pouze v rozsahu, v němž poškozený prokáže, že jejímu vzniku nebylo možné předejít nebo zabránit. Výše náhrady škody se dále snižuje o výši dotací, návratných finančních výpomocí a jiných podpor, poskytnutých ke zmírnění dopadů epidemie COVID-19. Pro uplatnění škody podle Pandemického zákona je tak nutné vyčíslit skutečnou škodu, prokázat příčinnou souvislost mezi ní a vydanými opatřeními, a dále – nad rámec obecných pravidel pro náhradu škody – prokázat také to, že škodě nebylo možné předejít. Zejména se však neodškodňuje ušlý zisk, což je v případě např. restauračních provozoven klíčové. Skupina senátorů podala k Ústavnímu soudu návrh na zrušení Pandemického zákona jako celku, alternativně právě jeho zmíněných ustanovení § 9 odst. 2 a 4. Ústavní soud ve věci dosud nerozhodl.

Nicméně, v případě, kdy jsou opatření vydaná dle Pandemického zákona zrušena pro nezákonnost, je dána varianta postupovat dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Dle

---

Rada & Partner advokátní kancelář, s. r. o.

+420 224 810 088, info@radapartner.cz, www.radapartner.cz, IČO: 24195855, Městský soud v Praze, oddíl C vložka 187629, Na Příkopě 988/31, 110 00 Praha 1

něho lze vymáhat i ušlý zisk; tento nicméně musí být v příčinné souvislosti s nezákonným opatřením, nikoli jinými faktory (např. významný propad turismu atd.). Ušlý zisk by se pravděpodobně musel určovat znalecky, s možným přihlédnutím k ziskům za období, kdy byly podmínky srovnatelné (např. první dny po znovuotevření).

Podle Pandemického zákona je nutné nárok uplatnit u Ministerstva financí, a to ve lhůtě do 12 měsíců od okamžiku, kdy se o škodě dozvěděl, nejdéle do 3 let od vzniku škody. Nárok na náhradu škody podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem se promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, a to nejprve u příslušného úřadu. Pro úplnost doplňujeme, že v případě škody vzniklé dle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, dle něžž bylo při vydávání protikoronavirových opatření postupováno zejména na jaře roku 2020, činí subjektivní lhůta pro uplatnění nároku pouze 6 měsíců.

U případného vymáhání škody dle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem je výhodou i to, že soudní poplatek činí pouze 2.000,- Kč bez ohledu na předmět řízení. V ostatních případech by byl v případě žaloby hrazen poplatek ve výši 5% z žalované částky.

